

Magunkra találás

Veres Mihály kiállításáról

Veres Mihály fiatal festő. Ez első önálló bemutatkozása. A bemutatott anyag ennek ellenére biztos kezű és szemű alkotóra utal.

A képek közötti kapcsolat első pillantásra is nyilvánvaló. Mindegyiken fák vannak, némelyiken házak, ember és nap. Hasonló motívumok, hasonló megformáltság. Miért nem válnak az első benyomáson túljutott néző számára egyhangúvá? Azért, mert minden egyes képben az ember és az emberi feszültség.

A fák — minden képi művészetben — lényegi motívumok. Egy jól megfestett, képszerűzetbe komponált fa antropomorffá válik, közvetlen hordozójává az emberi értékeknek. Veres Mihály fái betöltik ezt a funkciót. Alkotásaiban a fák kinlódnak (Inferno), szeretnek (Szerlem), a fény és a világosság felé nyúlnak (Pogány ima) és mély bölcsesség feszül bennük (Csend).

A legtöbb képről hiányzik az ember, az emberi élet nyoma. De a művek nem élettelenek. Nem direkt vonatkozásokat adnak a világról, hanem saját, önnön valójukat. A képek élnek. Az embert nem alkatrészként kell ezekben az alkotásokban keresni, az ember — ők maguk.

Mélyek ezek a képek, zártak, feszültek. Faktúrájuk az anyag szeretetéről tanúskodik. Művesek a szó igaz, szebb érteelmében. De az anyag szeretete nem ragadja magával a festőt. Nem játszik az anyaggal, dolgozik vele. Képein a részek nóm többek önmaguknál. Gondos kidolgozottságuk ellenére a mű részei maradnak, az egészet szolgálják.

Jó érzés volt találkozni ezekkel a képekkel. Nem irodalmiaszkodnak, hiányoznak a nagyot akaró gesztusok. Az ember, az emberi igazság van bennük, pontosabban az igazságnak egyik oldala. Az alkotó alaphangját megszabja festői, művészi érzékenysége, amely inkább a tragikum, az élet és a világ émbertelen vonásai felé orientálódik. De ez természetesen mondható. A világ kicsi lett. Egésznek érzi a mai ember és közelinek a nem olyan régen még hatástalanul távoli dolgokat. Közhelynek hat, de milliók hainak éhen a földön. Milliárdok alapvető vágyuk egy nyugodt, robbanásoktól mentes éjszaka, egy falat kenyér. Még mindig csörögnek láncok rabszolgák bokáján, és még több a modern, szellemi rabszola.

Igen, az embert még sok minden gúzsba köti. Tudja, hogy egy örült gombnyomás elpusztíthatja egész világát. Valóhő az alapvetően meghatározó a gondolkodót, a művészt. Kénytelen átérzeni mindezt, nyakába venni az ember gondjait, és tiltakozni mindez ellen, ahogyan tud. És ezek a csonka, vergődő, görcsösen markoló fák tiltakoznak — az ember nevében.

Sokoknak talán mégis egyoldalúnak tűnik az anyag, esetleg kissé modorosan is. Nem így van. Két év munkáját láthatjuk a kiállításon. Két év — egy művész életében nem jelenti az életművet. Egy korszak ez, a maga egy, de fontos igazságával. Fontos a művek sorrendje is. Az Önarckép I. még egy másik világ folytatását jelzi, majd az Infernón, az Örök halászon, a Kánonon keresztül eljutunk a Csendig és az Önarckép II-ig. Érdekes és sokatmondó haladvány ez, mely már a jövő lehetőségeit mutatja. A Csendben már harmonia feszül. Az ezüstös félhold alatt ezüstös, gömbölyű hasú lovak. A fák sem csonkák már, ovális formákban, lombosan olvadnak a tájba. A kép a termékenység misztériuma. A nyugodt, harmonikus formarend feszültségében már érezni a születés robbanását. A gondolati kört lezáró Önarckép II. is a feszült, emberi várakozást mutatja. A vörös háttérből vonagló vonásokkal emelkedik ki a fekete-fehér, óriási szemek figyelő, várakozó ember arca.

Magunkra találás a címe az egyik képnek. Igen, a festő itt megtalálta önmagát és felelősségét a világban. Reméljük, nem fogja elveszíteni többé. A képek köre, folyamatú rendszere pedig azzal biztat, hogy amit csinál, az nem fog modorra merevedni, követni tudja majd önmagát. Reméljük.

SZÁVAY ISTVÁN

Búcsú a farsangtól

A Móra Ferenc Kollégiumban március 1-én este hangulatosan búcsúztatták a farsangot. A kellemes hangulatú, jól rendezett este három kollégium: a Bolyai, a Petőfi és a Móra közös munkájának, nem utolsósorban a mórás lányok lelkes házigazdái szerepének volt köszönhető.

A Semmelweis Ignác Kollégium is tagja a fenti szerződésnek. Ezen az estén azonban önálló, saját farsangbúcsúztatót tartottak. A főiskola Rajz és Művészettörténeti Tanszékén is március 1-én rendezték meg a hagyományos rongyosbált. Az estét az évek óta szokásos jó hangulat jellemezte.

Hogyan lehet pályázni?

A művelődésügyi miniszter 104/1969/M. K. 2./MM számú utasításából

PÁLYAZATI ELJÁRÁS A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK PEDAGÓGUS SZAKON VÉGZŐK RÉSZÉRE.

13. A végző hallgatók részére a megpályázható álláshelyeket május 5-ig közvetlenül a felsőoktatási intézményekben kell meghirdetni.

A járástól, járási jogú városoktól, fővárosi kerületektől összegyűjtött álláshelyeket a megyei tanácsok vb. művelődésügyi osztályai, a Fővárosi Tanács vb. Oktatási Főosztályai, továbbá a megyei jogú városi tanácsok vb. művelődésügyi osztályai és a kinevezési jogkörrel rendelkező intézmények vezetői közvetlenül küldik meg a következők szerint:

— az övónói és tanítói álláshelyeket valamennyi övónó, illetve tanítóképző intézetben;

— az általános iskolai tanári képesítést igénylő összes álláshelyet valamennyi tanárképző főiskolán (az énektanári álláshelyeket a Zeneművészeti Főiskola tanárképző tagozatán is);

— a gyógypedagógiai tanári álláshelyeket a Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskolán;

— az osztott általános iskolai, valamint a középiskolai (nevelőotthoni, kollégiumi) tanári álláshelyeket valamennyi tudományegyetemen, illetve középiskolai tanárokat képző főiskolákon (Zeneművészeti Főiskola, Képzőművészeti Főiskola, Testnevelési Főiskola), a mérnök-tanári álláshelyeket a Budapesti Műszaki Egyetemen kell meghirdetni.

14. A pályázati felhívás az utasítás 5. pontjában foglaltakon túl térjen ki az alábbiakra:

— a helység jellemzői (közlekedés, kulturális lehetőségek stb.);

— az álláshely szakpárosításának esetei (pályázati lehetőség biztosítása azok részére, akiknek csak egyik szakja egyezik meg a hirdetés állás szakpárosításával).

15. A pályázati felhívásokat a felsőoktatási intézményekben nyilvánosan közzé kell tenni.

16. Pályázatot az utolsó tanulmányi félévre beiratkozott hallgató nyújthat be, kivéve a társadalmi tanulmányi ösztöndíjasokat.

17. Pályázni két álláshelyre lehet.

18. A pályázatot az állást meghirdető munkáltatóhoz címezve, a felsőoktatási intézmény vezetőjéhez — több karra tagozódó egyetemen a dékánhoz — május 14-ig kell benyújtani.

19. A pályázatnak tartalmaznia kell a pályázót:

- tanulmányi átlageredményeit;
- speciális képzését, nyelvismeretét;
- végzett társadalmi munkáját;
- állandó és ideiglenes lakhelyét;
- részletes önéletrajzát.

20. A felsőoktatási intézmény (kar) vezetője a benyújtott pályázatokat a hallgatóról készített jellemzés figyelembevételével véleményezi, ugyanazon álláshelyre beérkező több pályázat esetén ajánlási sorrendet állapíthat meg. Az ajánlási sorrendről az intézmény párt- és KISZ-szervezetét, valamint az illetékes szaktanszéküket be kell vonni.

A végző hallgatókról május 1-ig jellemzést kell készíteni és munkakönyvüket ki kell váltítani.

21. A benyújtott pályázatokat az intézmény (kar) vezetőjének a jellemzések egyidejű csatolásával május 24-ig kell megküldeni a pályázatot hirdető munkáltatóhoz.

22. A munkáltató az utasítás 9. pontjában foglaltaknak megfelelően, a felsőoktatási intézmények ajánlási sorrendjét figyelembe véve dönt a pályázatok elfogadása tárgyában és erről június 12-ig a pályázót és annak felsőoktatási intézményét (kart) értesíteni köteles.

A pályázatot meghirdető szerv a végző hallgató által egyaránt elfogadott pályázat, illetőleg állás esetén a végző hallgató június 15-ig munkakönyvét köteles a munkáltatóhoz megküldeni. A munkakönyv megküldésének elmulasztása esetén az elfogadott pályázatot visszavontnak kell tekinteni.

A pályázat elutasítása esetén a hallgató pályázati iratát a felsőoktatási intézményhez egyidejűleg vissza kell küldeni.

23. A pályázatok elbírálása után üresen maradt álláshelyeket a munkáltatók még

egy alkalommal, legkésőbb június 30-ig közvetlenül hirdethetik meg az utasítás 13. pontjában megjelölt felsőoktatási intézményekben. (Pl.: az övónói álláshelyeket valamennyi övónóképző intézetben stb.)

Az így meghirdetett álláshelyekre a benyújtott pályázatokat június 15-ig kell megküldeni a pályázatot hirdető munkáltatóhoz. Az újonnan meghirdetett álláshelyekre csak az elhelyezést nem nyert végző hallgatók pályázhatnak az utasítás 17. és 19. pontjában foglaltak szerint. A végzők pályázatának elbírálása tárgyában hozott döntéséről a munkáltató a pályázót és annak felsőoktatási intézményét (kart) augusztus 5-ig tájékoztatni köteles az utasítás 22. pontjában foglaltaknak megfelelően azzal, hogy a végző hallgatónak a munkakönyvet augusztus 12-ig kell a munkáltató részére megküldeni.

Vegyes rendelkezések

24. Az álláshelyek meghirdetése előtt a munkáltatók hatáskörükön belül az ésszerű, a 25. pontban foglalt pályázat nélküli alkalmazások, az esetleges átcsoportosítások és a határozott időre alkalmazottak véglegesítési tervét a szakszükségletnek megfelelően február 15-ig készítenek el.

25. Az oktatási intézmények pedagógus állásaira pályázat nélkül alkalmazhatók:

a) az államigazgatási, illetőleg társadalmi szervnél működő pedagógus képesítésű dolgozók, továbbá az oktatási intézmények vezetői és helyettesei;

b) azok a pedagógusok, akiket szervezési intézkedés (pl. tanulócsoport-csökkenés, iskola megszűnés stb.) folytán át kell csoportosítani;

c) a társadalmi tanulmányi ösztöndíjasok;

d) a tanév alatt határozott időre alkalmazott, azok a pedagógusok, akiket a munkáltató határozatlan időre kíván alkalmazni;

e) a szakmunkásképző intézetek szakoktatóit.

26. Tanév közben, rendkívüli oknál fogva elkerülhetetlen pedagógusbórlást (alkalmazást) a munkáltatók a Munka Törvénykönyve szabályai szerint bonyolíthatják le.

27. A munkáltató a pályázatra meghirdetett és a pályázót által elfogadott munkahelyet a pályázatban megjelölt időpontig nem töltheti be.

28. Ez az utasítás a közzététel napján lép hatályba, egyidejűleg a 113/1968. (M. K. 4.) MM. számú utasítás hatályát veszti.

LUGOSSY JENŐ s. k., miniszterhelyettes

Két kezdeményezés

Fizikai dolgozók gyermekeinek segítése

Körülbelül egy éve az ELTE és a Budapesti Műszaki Egyetem kezdeményezésével új magzalom indult meg. Veszprém és Pest megyében a két egyetem hallgatói társadalmi munkában segítik a fizikai dolgozók tehetséges gyermekeinek az egyetemi felvételi vizsgára való felkészülését.

Csongrád megyében hasonló akció kezdődött a JATE hallgatóinak részvételével. Ennek előzményeiről, céljairól és résztvevőiről érdeklődtem dr. Szalontai Józsefnél a megyei pártbizottság agit-prop. és művelődési osztályának helyettes vezetőjénél.

Száznegyven vannak a patronáltak

— A Párt Központi Bizottságának tudományos-, oktatási- és kulturális osztálya megvizsgálta a Budapesti Műszaki Egyetem és ELTE kezdeményezését, amelyet hasznosnak, jónak talált és javasolta kiterjesztését az egész ország területére. Ezek alapján megvizsgáltuk milyen lehetőségek vannak az akció megyei realizálására. Az év elején a Csongrád megyei KISZ-bizottság és a JATE megfelelő szerveivel megbeszéljük, s elkezdjük a szervezést. A kampány vezetésével Klukovits Lajos elvértást bíztuk meg. Célunk a fizikai dolgozók tehetséges gyermekei egyetemi felvételének megkönnyítése. A megye és város területén 104 olyan tanuló van, akik segítségben részesülnek. 21 csoportban — egy csoport létszáma 4–7 fő — foglalkoznak a Művelődésügyi Minisztérium és a Műszaki Egyetem által kiadott jegyzetben feldolgozott anyaggal. Itt jegyzem meg, hogy ez a mozgalom kapcsolódik az MTV „Irány az egyetem” c. sorozatához. A felkészítésben 42 egyetemi hallgató vesz részt, továbbá 4 fiatal oktató mint instruktorként. A hallgatók önkéntesen, társadalmi munkában végzik munkájukat. Természetesen utazási költségeiket megtérítjük.

Kétmillió forintos támogatással

Végül a akció méretének bemutatására csak egy szám adatot említek meg: az éves költségvetés (útiköltség-térítés, étkezési hozzájárulás, jegyzet, jutalom) 2 millió forint.

Középiskolai látogatások

A bölcsészettudományi kar II/A KISZ-alszervezetének egyik politikai vitakörén nemrégiben felvetődött: lehetőséget kellene keresni arra, hogy felvegyék a kapcsolatot a megye különböző középiskolaival. Azzal a céllal, hogy az alapszervezet tagjai az isko-

lákba ellátogatva rendszeresen foglalkozzanak a felsőoktatási intézményekben készülő tanulókkal. Bővítsék szakmai tudásukat, felkészítsék őket a felvételi vizsgákra. Az ötlet felvetését élénk vita követte, melynek eredményeként mind a 42 KISZ-tag önként vállalta, hogy résztvesz az akcióban. Vállalták, hogy mindenki egyik szaktárgyának megfelelő, különböző témakörökkel foglalkozó tanulócsoportok irányítója lesz. Hetenként saját költségére kiutazva rendszeresen „tanárkodik”.

Negyvenkét bölcsész társadalmi munkája

A Csongrád megyei Tanács Művelődési Osztálya segítségével vették fel a kapcsolatot a hódmezővásárhelyi, a kisteleki és két makói gimnáziummal. Mindenütt szívesen fogadták őket, készségesen segítettek az iskolák tanárai megszervezni a foglalkozásokat. Makóra 10 egyetemista került azzal a feladattal, hogy magyar nyelvi és irodalmi, illetve történelmi köröket vezessenek. Ugyanezt végzi Kisteleken másik 5 magyar-történelem szakos hallgató. A többiek a hódmezővásárhelyi középiskolák közös kollégiumába járnak nyelvi korrepetálásra, beszédgyakorlati órákat, helyesírással és nyelvtannal foglalkozó gyakorlatokat vezetnek.

A kísérlet sikerrel járt

Valamennyiüket lelkesíti az a tény, hogy az eddigi órák tapasztalata igen pozitív. A gyerekeket érdekli a munka, erősödnek a jó munkakapcsolat feltételei. Az alapszervezet minden tagja úgy érzi, hogy kísérleti jelleggel vállalt akciójuk sikerrel jár, hogy érdemes csinálni. Érdemes lenne a kísérletet hagyományná változtatni, szélesebb skálára kiterjeszteni mind a BTK-n, mind más karokon.

SZABÓ MAGDOLNA

Autóbuszjárat

a cipészek öröme

Mint azzal napilapjaink már számtalanszor foglalkoztak, február elseje óta megszűnt az újszegedi 5-ös villamosjárat. Sokan szídták és dicsérték azt nézke-dést. Tény az, hogy városrendezési szempontból szükséges volt. Kérdés, hogy az Újszegeden lakó kollégisták számára mit jelent ez az újdonság. Jót vagy rosszat?

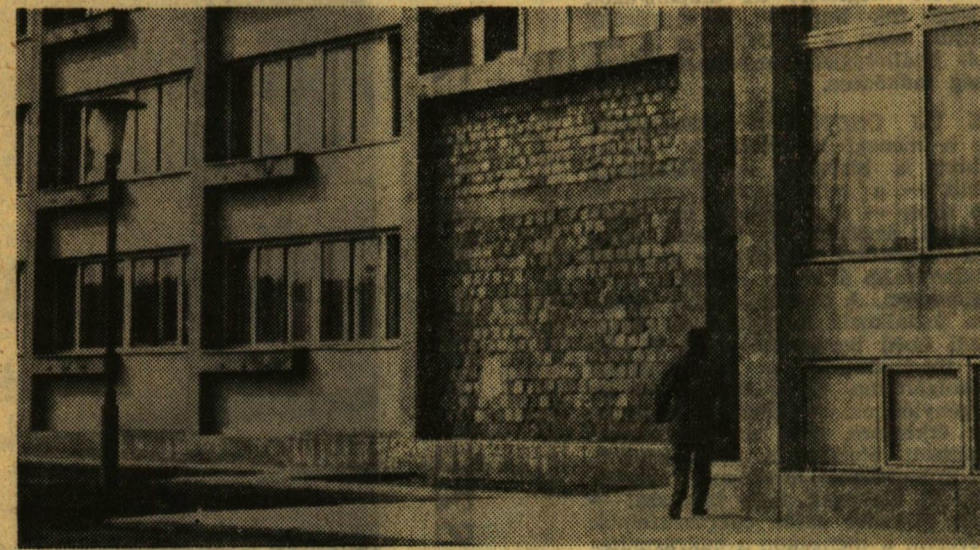
Jó oldala, hogy a busz gyorsabb, mint a villamos. Rossz, hogy a felszállás lassúsága ezt a tempót jócskán kompenzálja. Kérdésünk: miért nem lehet a buszra elől is felszállni a berleteseknek?

Sok olyan baj van a buszjáratokkal, amelyeken talán lehetne segíteni. Sok a panasz arra, hogy csúcsidőben sokszor meg sem állnak a kocsi a megállóban. Eredmény — késés az órákról.

A másik baj: drága a berlet. Havi 42 Ft ugyan nem tűnik soknak (eddig 15 Ft), de számoljunk csak! Egy átlag egyetemista havi bevétele (új ösztöndíjrendszer) 400–450 Ft. A kollégiumban átlagosan 300 Ft-ot fizetnek havonta. A megmaradó 100–150 Ft-nak majdnem felét, egyharmadát viszi el a berlet ára. Így azután egyre népesebb tábora alakul ki egy új tömegsportnak, a távgyaloglásnak. Előnye: biztosít némi testmozgást; hátránya: felszerelés hiján a nem éppen mindennapi és hosszútávú gyakorlásra készült női cipők állapota igen hamar leromlik. A cipészek öröme.

Tudjuk, hogy a közlekedés a 42 Ft ellenében igen kedvezményes. De talán indokolt lenne és nem is lehetetlen az egyetemista zsebek és pénztárcák nem éppen degesz mivoltához igazodni.

Kritikus kérdés képben

A Jancsó Kollégium lakói már el is felejtik lassan a beköltözést. Múlik az idő. A bejárat melletti üresen maradt falfelület viszont arról vall: olykor hiába múlik. Indokolt a kritikus kérdés. Mikor kerül helyére az a képzőművészeti alkotás, amelynek ez a falat kellene díszítenie?